Program NEON – Varni brez nasilja za vrtec

Program NEON – Varni brez nasilja za vrtec predstavlja enostaven in učinkovit način, kako z otroki v vrtcu spregovoriti o problematiki nasilja in spolne zlorabe otrok. Kot ciljni skupini poleg otrok nagovori tudi zaposlene v vrtcu in starše otrok kot pomembne osebe v otrokovi socialni mreži. Izhaja iz moči, ki jih imajo otroci in odrasli, in se osredotoča na krepitev varovalnih dejavnikov otrok: **podporna socialna mreža vrstnikov, vrstnic in odraslih, informacije in znanje, socialno-čustvene kompetence in samozavestno vedenje otrok, konkretna podpora in pomoč odraslih, ko jo otrok potrebuje**.

Komu je program namenjen?

Namenjen je predšolskim otrokom, starim od štiri do šest let, njihovim staršem in zaposlenim v vrtcu.

Izvedba programa

Izvedba programa v vrtcu vključuje predstavitev za zaposlene v vrtcu in predstavitev za starše ter 4 delavnice za otroke (za vsako skupino otrok). Optimalno je, da med in po izvedbi delavnic za otroke vzgojiteljice in vzgojitelji z otroki izvajajo aktivnosti za ponovitev znanj in prakticiranje veščin, s katerimi so se otroci seznanili na delavnicah.

Predstavitve za odrasle

Na začetku programa izvedemo predstavitev za zaposlene v vrtcu. Vabljeni so vsi zaposleni.
Sledi predstavitev za starše. Predstavitvi trajata okvirno dve pedagoški uri.

Odraslim predstavimo:

- program NEON - Varni brez nasilja,
- delavnice za otroke,
- osnovne informacije o problematiki nasilja in zlorabi otrok,
- možne posledice nasilja, zlorabe,
- priporočila za pogovor z otrokom o nasilju, zlorabi in ustrezen odziv na razkritje nasilja, zlorabe,
- priporočila za izvajanje preventivnih aktivnosti.

Delavnice za otroke

Po predstavitvah za odrasle izvedemo štiri delavnice za otroke. Na delavnicah predstavimo tri vrste situacij, ko so otroci lahko žrtve nasilja ali zlorabe. Najprej obravnavamo **problem vrstniškega nasilja**. Nadaljujemo z **nasiljem neznane osebe** oziroma tveganjem za ugrabitev otrok. Zaključimo s primerom, ko je otrok lahko žrtev **spolne zlorabe s strani odrasle osebe, ki jo pozna**.

Otroci se seznanijo in učijo:

- o pravicah vseh otrok, da so varni, močni in svobodni,
- o tem, kako prepoznati potencialno nevarne situacije nasilja, zlorabe in kako se nanje ustrezno odzvati,
- komunikacijskih veščin,
- o tem, kako pomembna je pomoč in podpora vrstnikov in vrstnic,
- o tem, kako povedati o izkušnji nasilja ali o svoji stiski odrasli zaupni osebi.

Teme obravnavamo s pomočjo fotografij, lutk, z igro vlog in skupinsko diskusijo. Spodbujamo aktivno sodelovanje otrok.

Zadnjo delavnico zaključimo z igro vlog, v kateri kot zaupna odrasla oseba nastopi vzgojiteljica/vzgojitelj v skupini v vrtcu.

Po vsaki delavnici v skupini z otroki sledi še čas za ponovitev – čas za individualne pogovore med otroki in izvajalkami/izvajalci delavnic. V času za ponovitev imajo otroci možnost ponoviti sporočila in veščine, ki so se jih naučili na delavnici, zastaviti dodatna vprašanja ali tudi zaupati svojo stisko glede izkušenj nasilja in dobiti podporo in pomoč.

Delavnice za otroke potekajo v obstoječih skupinah v vrtcu. Za izvedbo vsake delavnice načrtujemo 60 minut (30-40 minut za skupinsko izvedbo in 20-30 minut za čas za ponovitev). Optimalno je, da se delavnice izvedejo v štirih zaporednih tednih in sicer ena delavnica na teden, z vmesnimi ponovitvami in prakticiranjem veščin. Delavnice izvede tim dveh usposobljenih izvajalk oziroma izvajalcev.